

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

O produkci a meliorační vlastnosti břízy je stále větší zájem

Strnady – 16. října 2017 – Bříza bělokorá – běžná dřevina, která v hospodářských lesích dosud byla vnímána jako plevelná, v lepším případě trpěná. Jaký je ale její skutečný potenciál v době, kdy narůstá trend stále vyššího využívání obnovitelných zdrojů a tím i tlak na intenzivní využívání biomasy lesních dřevin? Na to dává odpověď studie expertů na pěstování lesa z Výzkumné stanice Opočno Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Současné vize o využívání biomasy pro energetické účely nastolují otázku udržitelnosti koloběhu živin v lesních porostech. V našich podmínkách je patrný stoupající zájem o výzkum produkce a meliorační funkce břízy. Informace o produkci a pěstebních opatřeních v březových porostech na podobných stanovištích v českých podmínkách ale dosud chyběly.

Výzkumníci proto vypočetli množství nadzemní i podzemní biomasy břízy v podmínkách chudých oglejených stanovišť a stanovili obsah hlavních živin v jednotlivých částech biomasy. Studie, jež vychází z řešení projektu TA04021532 „Udržitelná produkce a hospodaření s živinami v borových a březových porostech nižších poloh“ Technologické agentury ČR, může přispět k optimalizaci postupů hospodaření v březových porostech 1. a 2. lesního vegetačního stupně. Navržené postupy pak budou směřovat k využití produkčního potenciálu těchto porostů z hlediska kvantity i kvality produkce tak, aby byl minimalizován dopad těžby lesní biomasy na živinovou bilanci porostů a celé lesní ekosystémy.

Ilustrační foto: Břízy v podzimním lese: Autorské právo: https://cz.123rf.com/profile_salman2

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Výzkum se uskutečnil na experimentálních plochách založených v roce 2014 v tehdy 21letém porostu břízy vzniklém náletem na opuštěnou plochu bývalé střelnice v Městských lesích Hradec Králové, a. s. Na celkem šesti v terénu stabilizovaných plochách je každoročně měřena výčetní tloušťka na trvale fixovaných měřístích u všech stromů a výška na souboru stromů reprezentujících tloušťkovou strukturu porostů.

V porostech v ochranném pásu experimentálních ploch byly v roce 2015 ve věku 22 let odebrány čtyři stromové vzorníky břízy tak, aby pokrývaly tloušťkové spektrum v rozmezí výčetních tloušťek ca 8–20 cm. Vzorníky byly využity pro stanovení hmotnosti sušiny a koncentrace živin v těchto komponentách: 1) dřevo kmene, 2) kůra kmene, 3) jehličí, 4) větve s kůrou, 5) dřevo pařezu a kořenů, 6) kůra pařezu a kořenů.

„V naší studii představoval kmen s kůrou 61–63 %, větve s listím 19–20 % a pařezy s kořeny 18–20 % celkové hektarové biomasy hodnocených březových porostů,“ uvádějí autoři.

Nejvyšší koncentraci v sušině vykazoval dusík následovaný vápníkem, draslíkem a hořčíkem. Fosfor se vyskytoval v nejnižší koncentraci ve všech komponentách sušiny. Podle výpočtu z alometrických rovnic bylo v (nadzemní i podzemní) biomase břízy na jednom hektaru porostu v průměru akumulováno 369 kg dusíku, 26 kg fosforu, 119 kg draslíku, 255 kg vápníku a 46 kg hořčíku.

„Nejvyšší koncentrace živin byla zjištěna v listí, ale největší zásoba živin byla nalezena ve větvích. Vzhledem k tomu je vhodné při výchovných zásazích i obnovních těžbách ponechávat biomasu větví k rozložení, aby nedocházelo k dalšímu ochuzování na živiny již chudých stanovišť,“ uzavírají řešitelé.

Kontakt na autory studie: Ing. Jiří Novák, Ph.D. – Ing. David Dušek, Ph.D. – Ing. Dušan Kacálek, Ph.D. – Doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc., e-mail: novak@vulhmop.cz, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., VS Opočno, Na Olivě 550, 517 73 Opočno

Ilustrační foto: Břıza v lužním lese, autor Jan Řezáč